

Edebiyat bahçesinden bir meyve...

YİRMİ BEŞ SENE
SİPER KAVGASI

AHMET REFİK

Hazırlayan

Yasin ODABAŞI

Takdim

Girit Adası, uzunluğu ve genişliği ile Kıbrıs'tan sonra Dođu Akdeniz'de bulunan adaların en büyüğüdür. Akdeniz ile Adalar Denizi'nin (Ege Denizi) ayırım noktası üzerinde bulunması sebebiyle Malta ve Kıbrıs adalarından sonra stratejik ve siyasi açıdan büyük bir öneme sahiptir.

Tarihî bir geçmişe sahip olan Girit Adası, tarihi seyri içerisinde Roma, Bizans, Müslüman Araplar, Venedik ve Osmanlı hâkimiyetlerinde kaldı. Ada, milattan önce Yunanlılar ve Romalıların istilasına ve zaptına uğradı. Abbasi halifesi Memun zamanında ise (826) ada, İslam topraklarına katıldı. Dördüncü Haçlı Seferi sırasında (1203-1204) Girit Adası, Bizans İmparatorluğu'nun hâkimiyetine girdi. 1204 yılında yapılan anlaşmayla ada, Venediklilere teslim edildi. Adanın idaresini ele geçiren Venedikliler sahil şehirlerinin tamamını güçlendirip, adanın iç kısmında aşılması zor kaleler yaptılar.

Fatih Sultan Mehmed Han devrinde Venediklilerle karada ve denizde 16 yıl süren zorlu ve çetin savaşlar yapıldı. Adaya yapılan akınlar sonuç vermedi. Kanuni Sultan Süleyman Han devrinde de denizler kahramanı Barbaros Hayreddin Paşa bu akınları devam ettirdi. Devam eden bu akınlar sayesinde ada büyük zarar gördü. Sultan İkinci Selim Han zamanında Kıbrıs Adası'nın 1571'de fethedilmesiyle Venediklilerle mücadeleler yeniden başladı. Osmanlıların şiddetli taarruzları sonucu Suda Kalesi tahrip edildi. Düşman askerleri Hanya Kalesi'ni güçlükle kurtarabildi.

Sultan İbrahim Han devrinde Osmanlıların Mısır'a giden gemisi Malta korsanları tarafından saldırıya uğradı. Saldırı sonucu gemide bulunanların birçoğu katledildi. Esir alınanların malları yağmalandı ve gemi, korsanlar tarafından zapt edildi. Bu facia üzerine Akdeniz ve Ege'de tehlike arz eden Venediklilere karşı Sultan İbrahim Han, donanma hazırlattı ve Yusuf Paşa'yı Girit seferine serdar tayin etti.

1645 yılında başlayan Girit seferi, Fazıl Ahmed Paşa'nın 6 Eylül 1669'da adayı fethetmesiyle sona erdi. Şanlı tarihimizde ayrı bir yeri olan bu sefer yirmi beş sene sürdü. Kahraman ecdadımızın azim ve gayretleriyle kazandığı bu zafer ayrı bir önem teşkil etmektedir. Çünkü Türk ve dünya tarihinde bu kadar uzun süren bir mücadele yoktur. Türk tarihçisi Ahmet Refik Altınay, tarihe altın harflerle yazılan bu zaferi "Yirmi Beş Sene Siper Kavgası" adıyla kaleme aldı.

1917 yılında Orhaniye Matbaası'nda basılan bu eşsiz çalışmanın, aynı zamanda savaş yılları olması sebebiyle cephede harp eden Osmanlı askerine moral vermek amacıyla kaleme alındığı da düşünülmektedir. Sadeleştirerek yayınladığımız bu eseri hazırlarken müellifin üslubunu bozmamaya özen gösterdik. Bu eser, okurumuza köklü bir tarih şuru vermesi yanında; ecdadımızın azim ve kararlılığı, kahramanlık ve vatanperverliğinin karşısında hiçbir kuvvetin karşı koyamayacağını bir kez daha gözler önüne sermektedir.

Yasin ODABAŞI